

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Udrag fra Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 51.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-stub01val-shoot-idm140613725453072/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Digte og Vers af Ambrosius Stub, som alle findes i Heibergs Udgave, og desuden til sidst et »Drikkevers«: »Til Tegn at vi vil Bachus ære«, som næppe er af Stub. Ogsaa denne Samling er delt i en Afdeling med religiøse Digte med Overskrift: »Aandelige Sange«, som kun indeholder 4 Digte, og en Afdeling »Moralske og Muntre Stykker« med 20 større og mindre Digte. Digtene indenfor de to Afdelinger staar derimod i en helt anden Orden end i Heibergs Udgave. Da Samlingen imidlertid har samme Inddeling i religiøse og verdslige Digte, og Overskriften over den sidste Afdeling er den samme som i Udgaven, ligesom Digtene baade i Ordlyd og Ortografi staar Heibergs Udgave meget nær, maa ogsaa dette Haandskrift gaa tilbage til Heibergs Samling. Formodentlig repræsenterer det et ældre Trin af Samlingen eller eventuelt en Samling, som Heiberg har benyttet. Ligesom Ny kgl. Saml. 514,8^o har ogsaa dette Haandskrift enkelte bedre Læsemaader end Udgaven.

Heibergs Udgave blev anmeldt i Kiøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager og fik af den anonyme Anmelder en udførlig og meget anerkendende Omtale. »Selv om ikke alle de Stykker, som Samlingen indeholder, er Mesterstykker«, skrev han, »turde man om nogle, og det er ikke faa, vel sige, at ingen, ikke den største Mester, skulde have leveret dem bedre«. Han aftrykte samtidig en Række af de mest kendte af Samlingens Digte.

1773 og 1777 udsendte Graaes Bogtrykkeri to Samlinger »Arier og Sange« af navngivne og ikke navngivne Forfattere, som almindeligt antages ligeledes at have været samlet og udgivet af T. S. Heiberg. I Samlingen 1773, der indeholdt c. 200 Viser, var optaget 13 af Ambrosius Stubs Digte, som fandtes i Udgaven 1771. De maa dog, i hvert Fald delvis, bygge paa andre Opskrifter. Derudover var der endnu 12 Digte af Stub, hvoraf dog de 9 var uden hans Navn.

Samlingen 1777 med 280 blandede Sange og Drikkeskaale

indeholdt 8 Digte af Stub, hvoraf 6 fandtes i Udgaven 1771, mens 2 var nye. Desuden bragte Samlingen et længere Digt »Det menneskelige Livs Løb«, hvis første Vers, som begynder »Fødes, Græde, Svøbes, Ammes«, allerede var optaget i 1. Bind af »Arier og Sange« 1773. Det er her uden Navn, men i Christian Stubs Udgave af Faderens Digte 1780 tillægges det Ambrosius Stub, og hele Digtet har siden Barfods Tid været tillagt ham. Som oplyst af Billeskov Jansen er første Vers imidlertid Indledningsvers til et Lykønskningsdigt af den svenske Digter Olof von Dalin (1708–1763) til Grevinde Hedvig Taubes 24 Aars Fødselsdag 31. Okt. 1738.¹ I Ariér og Sange II 1777 er Verset fulgt af en lang Række Vers, som nærmere udfører de enkelte Led af 1. Vers, og som intet har med det svenske Digt at gøre. De har alle en meget bedrøvelig Afslutning. I Overskriften til Digtet anføres som Melodi første Linie af det svenske Digt: »Fødas, graata, die og lindas«, og derunder i ny Linje oplyses »Componeret i Dramen«. Da Melodien nødvendigvis maa være af svensk Oprindelse og være hentet fra det nævnte Digt, kan den ikke være komponeret i Drammen. Oplysningen kan derfor ikke gælde Melodien, men maa gaa paa Digtet,² og Tildigtningen maa altsaa være foretaget i Norge, formodentlig af en Amatør. De svenske Træk, man har ment at kunne paavise, og som skulde stamme fra Forlægget, er i Virkeligheden norske.³ Oversættelsen af 1. Vers efter det svenske Digt maa imidlertid være ældre end den norske Tildigtning. Den maa have haft betydelig Udbredelse og have været kendt baade i Danmark og i Norge og kan for saa vidt godt skyldes Ambrosius Stub.

¹ F. J. Billeskov Jansen: Dansk Litteraturhist. I S. 343–44. Ogsaa Vilh. Andersen maa have kendt det svenske Digt, idet han citerer dets første Linje (Illustr. da. Litteraturhist. II 223).

² Jf. Overskriften til Nr. 64.

³ Se Tillæg III.